

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

De S. Cyro Patriarcha Constantinopolitano.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

DE S. CYRO PATRIARCHA CONSTANTINOPOLITANO.

CIRCA AN.
CHR. DCCXIV.
VIII JANUARIJ.
S. Cyrus Episcopus
Constantinopolitani.

Cyrus orthodoxum Constantinopolitanæ Sedis Antistitem, ac religionis causa extorrem, publica veneratione celebrant hodie Græci; in quorum *Menæis* hæc de eo VII Januarii leguntur: Eadem die, memoria S. P. N. Cyri, Archiepiscopi Constantinopoleos. Agitur ejus synaxis, (sive commemoratio) in venerando monasterio Choras, (id ubi situm sit infra n. 9 dicemus) et in magna ecclesia, die Dominica.

Tuum concinens carnem, Christe mi, Cyrus, Carne solutus, tuo adstat throno.

NOT. 133.

2 Monachus hic antea in quadam juxta Amastridem insula fuerat, aut etiam monachis præfectus. Eo vero tempore Justinianus secundus, Constantini Pogonati piissimi Imperatoris filius, quod puerili levitate et impotentia rempubl. pessumdaret, populari seditione evecto ad imperium Leontio, hujus jussu naso est mutilatus, ac Chersonam Tauricæ Chersonesi urbem relegatus anno Christi DCCXV. Hinc ad Chaganam Regem Avarum profugit, ejusque sororem aut certe filiam Theodoram duxit uxorem, et Phadigoriæ ad Bosphorum Cimmerium sita urbe, illo permittente, domicilium fixit. Sed cum Tiberius Absimarus (qui an. DCCXVIII. Leontio naribus truncato et in monasterium intruso, imperium occuparat) Chaganum ad tollendum de medio Justinianum sollicitaret, neque abnueret barbarus; is ab uxore admonitus sese periculo tempestive subduxit, et ad Terbellim, sive Trebellum Bulgarorum Regem profectus, ejus auxilio imperium anno DCCX recuperavit: quod ita eventurum ei Cyrus prædixerat, exulemque in Ponto aluerat.

Justiniano
rhinotmeto
recuperatio-
nem imperii
prædicit.

Fil Episcopus
Constantino-
politani.

3 Hujus memor beneficii Augustus, cum in ceteros suos adversarios cruento sæviret, tum Callinicum Patriarcham, hæreticum hominem, oculis prius eratis, Romam relegavit, ut qui superbe antea, quemadmodum Baronius tom. 8, ad an. 703, n. 2, animadvertit, in Romanum Pontificem caput extulerat, (quod in S. Sergio Papæ vita IX Septembr. plenius exponetur) ab eodem vitæ stipem humiliter acciperet. Ejus vero in locum, ut S. Nicephorus Constantinopolitanus scribit, Cyrum substituit, qui Amastride inclusus vixerat, ac de imperio recuperando, cum isthic adesset, prædixerat. Joannes Zonaras tom. 3 *Annal.* Cyrum monachum quandam inclusum, qui ei regni recuperationem prædixerat, Patriarcham designavit. Georgius Cedrenus: Constantinopoli vero Cyrum, qui in insula Amastride inclusus fuerat, ut qui imperii recuperationem prædixisset, Patriarcham constituit. At his omnibus antiquior Bedæ lib. de sex mundi ætatibus atque ex eo Marianus Scotus: Et dedit Episcopatum Cyro, qui erat Abbas in Ponto, eumque alebat exulem. Paulus Diaconus *Rerum Romanar. lib. 18*, Cyrumque Abbatem, qui eum in Ponto exulem aluerat, Episcopum in loco Gallinici constituit. Quæ in editione Gruteri ita efferruntur lib. 20 *Hist. Miscellæ*, cap. 9. Et pro eo Cyrum, qui in insula fuerat inclusus Amastridis, tamquam eum qui prænuñtiaverat sibi prioris restitutionem imperii, subrogatum provexit.

Ubi prius
habitarit.

4 Videtur ergo in quâpiam juxta Amastridem insula monachis præfuisse. Est Amastris ad Pontum Euxinum ultra Parthenium flumen, urbs Mariandenorum in Ponto, ut scribit Ptolemæus *Tabula 1 Asiæ* cap. 1. Plinius lib. 6, cap. 2, Paphlagoniæ tribuit, atque olim Sesamum dictam. Quæ vero ea sit insula, in qua sancti viri cenobium fuit, non produnt auctores citati. Insulas, quæ Erethini, sive Erythini, aut Erythri scopuli dicuntur, quidam juxta Heracleam, alii juxta Amastridem locant: an in harum altera ei sedes fuit? an ea Trogressos dicta? Nicephori *Chronicon* hæc habet: LXIX, Cyrus Presbyter et monachus, ex Trogresso Amastrid-

dos, annis 6 expulsus a Philippico. Quo tempore ad Cyrum venerit Justinianus non constat. Fortassis eo delatus est cum Chersonam deportaretur, aut cum Chersona profugit, priusquam Chagano se crederet.

5 Quæ in Episcopatu Cyrus gessit, non sunt prodita litteris. Verisimile est strenue Monothelitarum, hæresim oppugnasse, et quæ ad quintam et sextam Synodum impii Callinici fraude fuerant assuta, confutasse; atque ejus rei gratia auctorem deinde fuisse Justiniano ut Constantinum Papam accerseret Constantinopolim, cujus auctoritate omnis coram sopiretur de fide controversia. Iturus ergo ad Imperatorem sanctissimus Pontifex, Roma discessit v. Octobris, Indict. IX, sive an. Christi DCCX. Dum vero Hydrunti moras faceret, inquit Anastasius Bibliothecarius in Constantino, eo quod hiems erat, illuc susceptum sigillum Imperiale per Theophanium regionarium, continens ita, ut ubiubi denominatus contingeret Pontifex, omnes Judices ita eum honorifice susciperent, quasi ipsum præsentialiter Imperatorem viderent. Unde egressi, partes Græciæ contingentes in insula quæ dicitur Cea (Ptolemæo *Cia*, aliis *Ceos*, in *Ægeo mari*, ab *Eubœa* quondam avulsa, teste Plinio lib. 4, cap. 12) occurrit, Theophilus Patricius et Strategus Caravianorum, cum summo honore eum suscepit, et amplectens, ut jussio continebat, iter absolvit peragere cœptum. A quo loco navigantes venerunt a 7 milliario Constantinopolim. Ubi egressus Tiberius Imperator filius Justiniani Augusti cum Patriciis et omnibus Inelytis (Baronius legit, et omni Synecleto, sive Senatu) et Cyrus Patriarcha cum Clero et populi multitudine, omnes lætantes et diem festum agentes, etc.

Constantinus
Papa invitatur
Constantinopolim:

honorifice
suscipitur a
Tiberio Cæsare,
et Cyro
Episcopo;

6 Deinceps vero de Justiniani quoque occurru subdit: Domnus autem Justinianus imperator audiens ejus adventum, magno repletus gaudio, a Nicea Bithyniæ misit Sacram gratiarum actione plenam; et ut debisset Pontifex occurrere Nicomediam, et ipse venire a Nicea: quod et factum est. In die autem qua se vicissim viderunt, Augustus Christianissimus cum regno in capite sese prostravit, pedes osculans Pontificis. Deinde in amplexum mutuum corruerunt: et facta est lætitia magna in populo, omnibus aspicientibus tantam humilitatem boni Principis. Die vero Dominico Missas Imperatori fecit: et communicans Princeps ab ejus manibus proque suis delictis ut deprecaretur Pontificem postulans, omnia privilegia Ecclesiæ renovavit, atque Sanctissimum Papam ad propria reverti absolvit. Hæc eadem Beda breviter, et Paulus Diaconus. Recte vero conjicit Raderus, omnia hæc piissimi Patriarchæ gesta esse consilio, cui Imperator, præsertim in sacris, plurimum tribueret.

præcipue a
Justiniano
Imp.

Cyri consilio.

7 Quæ præterea isthic gesta sint, colligi potest ex iis quæ idem Anastasius in Gregorio II, Constantini successore scribit: Deinde ad Diaconatus ordinem provectus est: et cum viro sancto Constantino Pontifice ad regiam profectus est urbem, atque a Justiniano Principe inquisitus de quibusdam Capitulis, optima responsione unamquamque solvit questionem, etc. Præcipue de additis Callinici opera ad 5 et 6 Synodum capitulis actum fuisse apparet, ut in Sergio IX Septembr. et in Gregorio II XIII Februa. dicemus. Cum vero immanem de Chersonensibus capisset exigere vindictam Imperator, novoque misso exercitu delere funditus Chersonem, civesque sine discrimine perdere statuisset; conatus est Constantinus Pontifex eum a cruentis istiusmodi et periculosis consiliis revocare. Ita Paulus Diaconus ante citatus: Quicum exercitum in Ponto mitteret ad comprehendendum Philippicum, quem ibi relegaverat;

Quid isthic
egerit Papa.

EX VARIIS.

rat; multum eumdem venerabilis Papa prohibuit, ne hoc facere deberet: sed tamen inhibere non potuit. *Igem refert Beda de sex etatibus.*

Rediit Romam.

8 Egressus igitur a Nicomedia civitate, inquit Anastasius, crebris valetudinibus Pontifex attritus, tandem sospitatem Deo tribuente incolumis ad portum Cajeta pervenit, ubi Sacerdotes et maximam populi Romani reperit multitudinem, ac xxiv die mensis Octobr. Indict. x (anno nimirum Christi dcccxi) Romam ingressus est: et omnis populus exultavit atque lætatus est. Post menses autem tres lugubre nuntium personuit, quod Justinianus Christianissimus et orthodoxus Imperator trucidatus, et Philippicus hæreticus in Imperiali promotus est arce. Hæc Anastasius.

Occidit Justinianus.

Ut se hæc habuerint, pluribus narrant antea citati Nicephorus, Zonaras, Cedrenus, etc. Qui ad excindendam Chersonem missus erat Maurus patricius, cum eam Chazarorum præsidio munitam reperisset, et neque obidionem urgere posset, nec redire ad Imperatorem aude-ret, cum Chersonitis conspirans, Bardanem exulem Imperatorem proclamat, quem mutato nomine Philippicum appellat. Hic deinde Justinianum Imperatorem, orthodoxum quidem, sed nimium severum atque immitem, obtruncat, filiumque ejus Tiberium. Gesta hæc sunt sub exitum anni dcccxi, vel initium dcccxii.

Pellitur Cyrus.

9 Quid Cyro Patriarcha tunc factum sit, citati tradunt auctores. Zonaras: Cyrum Patriarcham Ecclesia, quam per sex annos tenerat, exegit, et Joannem assensorem suum in ea collocavit. Consentit Cedrenus. Miscella lib. 20, cap. 20. Reperit autem Philippicus sui sensus Joannem, quem Episcopum Constantino-

poleos fecit, deposito Cyro Præsule, quem et exilio relegavit in monasterio Choras. Petavius in Notis ad Nicephorum in Theophane haberi tradit, ἐν τῷ τῆς Δόρας μοναστηρίῳ, sed restituendum γόρας. Hoc ipsum est monasterium, quod in Manais σέβασμα μὴ τῆς γόρας appellatur. Ubi id situm fuerit exponit, qui tum vivebat, Venerabilis Beda: Hic ejecit Cyrum de Pontificatu, eumque, ad gubernandum Abbatis jure monasterium suum, Pontum redire præcepit. Idem habet Marianus Scotus, et Paulus Diaconus. Hinc porro conjici potest, quæ crudeliter a Justiniano acta fuerant, ea Cyro fuisse semper improbata: facile alioquin aliqua ei hinc conflata fuisset invidia; nec temperasset ab eo manus cruentus Bardanes.

10 Quamdiu superstes fuerit Cyrus, non constat. Quando obierit.

Conjici potest haudquaquam ad annum dcccv supervixisse: eo enim anno Artemius Anastasius orthodoxus Imperator, Joanne hæretico ejecto, S. Germanum Episcopum Cyzico Constantinopolim transtulit, quem eodem quo Cyrum tempore, eandemque ob causam Sede sua deturbatum, ex Theophane tradit Petavius in notis ad Nicephorum. At si vixisset Cyrus, neque Artemius ejus Cathedram alteri tradidisset, neque admississet sanctissimus vir Germanus, qui ejus sive vivi sive mortui debebat in diptycha nomen referre. De Germano agemus XII Maii.

11 Temere omnino Antonius Demochares de divino Missæ sacrificio cap. 10, Cyrum hæreticum vocat, qui, ut vidimus, ab hæretico Imperatore redactus in ordinem est, ut hæretico subrogato orthodoxa religio posset labefactari.

Correctus Demochares.

DE S. PEGA SIVE PEGIA, VIRGINE IN ANGLIA.

POST AN.
DCCXVII.
VIII JANUARI.
S. Pega soror
sancti Guthlaci:

Sanctissimi Eremitæ Guthlaci (de quo XI April.) soror fuit S. Pega, quæ hodie migravit in cælum, de qua Hugo Menardus in Martyrologio Benedictino: Romæ depositio S. Pega Virginis, sororis S. Guthlaci. Hanc Guthlacus, qui eo loco anachoriticam vitam degebat, ubi post ejus mortem celeberrimum constructum Monasterium est Croylandense, sive Crawl-dense, in suum venire conspectum non patiebatur: voluit tamen, ubi vita functus esset, corpus suum ab ea involvi syndone ac sepeliri.

ejus corpus involvit;

2 Transactis autem, inquit Felix Croylandensis in Guthlaci vita, sepulture ejus bis senis mensium orbibus, immisit in animum sororis ipsius, ut fraternum corpus alio sepulchro reconderet. Aggregatis ergo fratribus, Presbyterisque, nec non et aliis Ecclesiasticis gradibus, die exitus ipsius aperientes sepulchrum invenerunt totum corpus integrum, quasi adhuc viveret, et lentis artuum flexibus multo potius dormienti quam mortuo similis videbatur. Sed et vestimenta omnia, quibus involutum erat, intemerata, verum etiam antiqua novitate et pristino candore splendebant. Quod cum qui intererant prospexerunt, statim stupefacti trementes steterunt, adeo ut vix fari potuissent, vix miraculum intneri auderent, et vix ipsi quid agerent nossent. Quod cum Christi famula Pege perspexit, spirituali gaudio repleta, saceratum corpus cum divinarum laudum veneratione in syndone, quam eo vivente Ecgbrecht anachoreta in officium mittebat, revolvit. Sed et sarcophagum non solum humum terræ condidit, imo etiam memoriale quoddam posuit, etc. Ordericus lib. 4, sarcophagum super terram quasi quoddam memoriale posuit.

iterum post
annum,
adhuc incor-
ruptum,
recondit.

Ubi vixerit.

3 Ipsane quoque eremiticam vitam Pega egerit, haud comperi. Cambdenus in Coritanis, de Wellando flumine agens, ita scribit: Post pauca hinc millaria Wellandus defluens per Maxey castrum quondam Baronum de Wake, et Peag-kirke, ubi in primitiva Anglorum Ecclesia Pega femina sancta, quæ nomen loco reliquit, S. Guthlaci soror, cum sacris Virginibus pietatis et

castitatis documenta vita et exemplo præbuit, paludes quas sæpe dixi, accedit. Situm est Peag-kirke, sive Pea-kirck, aut Pekirck, id est Pega Ecclesia, in Northamptonia Comitatu. Abbatia quondam virorum fuit, Pegelandia dicta. Sed Hardecannū Regis tempore, fundum ejus ac monasterium sibi Petroburgensis Abbas, corruptis pecunia judicibus, vindicavit: mox varii nobiles plurima, quæ majores sui eidem loco donarant, bona invaserunt, Vulgato Abbate et monachis crudeliter exturbatis, quos Croylandiam deinde S. Eduardus Confessor transtulit, ut pluribus in Croylandensi historia deducit Ingulphus, ubi sæpe S. Pega meminit. Vidimus ms. Diploma Wlferi Regis, datum an. dclxiv in quo cum alia plurima loca largitur monasterio Petri-burgensi, tum Peikirke quoque. Unde suspicari licet; aut vetus loci nomen a librario omissum, dum diploma transcribit, expressumque recentius; aut quædam adjuncta diplomati, non bona fide: nam ante S. Pegam natam obierat Wulferus.

Pegelandia monasterium.

4 Videtur aliquamdiu in Croylandensi insula post S. Guthlaci obitum habitasse S. Pega, ut patet ex iis quæ ex Felice Orderico refert, de quodam cæco, qui tandem cum fide Croylandiam perductus, colloquium Virginis Christi Pega appetiit: cujus permissu intra oratorium ad corpus sanctum recubuit. Illa vero partem glutinam salis a sancto viro ante consecratam in aquam rasit, et inde aquam inter palpebras cæci guttatim stillavit. Ad tactum primæ guttæ oculis lumen redditum est, etc.

In Croylandensi insula moratur S. Pega.

5 De ejus morte ita scribit idem Ordericus Vitalis lib. 4. Tunc temporis (sub S. Eduardo Confessore) Pegelandæ cœnobium erat, cui nobilis vir Wlfgatus Abbas præerat. Illic enim S. Pega soror S. Guthlaci diu Domino militaverat. Quæ postquam venerandus frater defunctus est, austeriori labore vitam suam pro amore Christi examinare satis conata est. Unde Romam adiit, sanctorum Apostolorum limina supplex pro se suisque requisivit, ibique vi Idus Januarii gloriose vitam finivit. In ecclesia, quæ ibidem in honore

it Romam:

nore